

PRESUDA SUDA

12. srpnja 1986.

„Socijalna sigurnost – Uvjet državljanstva”

U predmetu 237/78,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Cour d'appel de Douai (Žalbeni sud u Douaiju, Francuska), u sporu koji se vodi pred tim sudom između

Caisse régionale d'assurance maladie de Lille (CRAM)

i

Diamante Palermo, djevojački Toia,

o tumačenju članka 2. stavka 1., članka 3. stavaka 1. i 3. te članka 4. stavka 1. točke (c) i stavka 2. Uredbe Vijeća br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL br. L 149, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 3.),

SUD,

u sastavu: H. Kutscher, predsjednik, J. Mertens de Wilmars i Mackenzie Stuart, predsjednici vijeća, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco, A. Touffait i T. Koopmans, suci,

nezavisni odvjetnik: J.-P. Warner

tajnik: A. Van Houtte

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Presudom od 10. listopada 1978. koju je Sud zaprimio 30. listopada 1978., Cour d'appel, Douai (Žalbeni sud u Douaiju) je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u Sudu uputio pitanje o tumačenju Uredbe Vijeća br. 1408/71 o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL br. L 149, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 3.).

- 2 Pitanje je postavljeno u okviru spora o neodobravanju, od strane Caisse régionale d'assurance maladie de Lille (Fond zdravstvenog osiguranja, dalje u tekstu: Fond), majci, talijanskoj državljanici koja boravi u Francuskoj, prava na naknadu za majke s djecom predviđenu člankom L 640 Francuskog zakonika o socijalnoj sigurnosti.
- 3 Pravo na predmetnu naknadu se gore navedenom odredbom daje ženi, francuskoj državljanici, koja ima 65 godina i nema dostatna sredstva za život, koja je u braku sa zaposlenom osobom i koja je podigla barem petero uzdržavane djece tijekom najmanje devet godina prije njihova šesnaestog rođendana. Članak 1. Dekreta 50-76 od 16. siječnja 1950., izmijenjen 1956., između ostalog propisuje da ta djeca moraju imati francusko državljanstvo na datum dodjele prava.
- 4 U ovom slučaju naknada za majke s djecom nije odobrena zato što petero od sedmero djece majke s djecom nije imalo francusko državljanstvo, nego su od rođenja posjedovala talijansko državljanstvo. Fond je tijekom spora izjavio da se ne poziva na činjenicu da sama majka nije francuska državljanica.
- 5 U tim uvjetima Žalbeni sud pita kako treba tumačiti odredbe članka 2. stavka 1., članka 3. stavaka 1. i 3. te članka 4. stavka 1. točke (c) i stavka 2. Uredbe br. 1408/71 što se tiče davanja za slučaj starosti koje je, budući da je nedoprinisnog karaktera, u načelu rezervirano za Francuze.
- 6 Što se tiče materijalnog područja primjene Uredbe br. 1408/71, iz njezina članka 4. stavka 1. točke (c) i stavka 2. proizlazi da se Uredba primjenjuje na cjelokupno zakonodavstvo koje se odnosi na grane socijalne sigurnosti koje se tiču davanja za slučaj starosti, bez obzira na to jesu li iz doprinosnih sustava ili ne.
- 7 Članak 5. Uredbe predviđa da „države članice određuju zakonodavstvo i sustave na koje se odnosi članak 4. stavci 1. i 2., [...] u izjavama koje se moraju notificirati i objaviti u skladu s člankom 96.”. U izjavi Francuske Republike (SL CE 1973, N C 12, str. 11.) pojavljuju se naknada za stare zaposlene osobe i naknada za majke s djecom (knjiga VII. Zakonika o socijalnoj sigurnosti).
- 8 Okolnost da je takvu naknadu država članica spomenula u svojoj izjavi treba shvatiti kao dokaz da dotična davanja jesu davanja socijalne sigurnosti u smislu Uredbe br. 1408/71.
- 9 Što se tiče osobnog područja primjene Uredbe, njezin članak 2. stavak 1. kaže da se ona primjenjuje na članove obitelji i nadživjele osobe svakog radnika državljanina jedne države članice koji boravi na državnom području druge države članice, a koji podliježe ili je podlijebao zakonodavstvu jedne ili više država članica kad je riječ o granama i sustavima socijalne sigurnosti obuhvaćenim Uredbom. Članak 3. stavak 1., koji se odnosi na jednako postupanje, propisuje da se na temelju tog zakonodavstva tim osobama odobravaju ista davanja kao i nacionalnim državljanima.
- 10 Proizlazi da je Fond opravdano odlučio da se u ovom slučaju neće pozvati na činjenicu da majka s djecom nema francusko državljanstvo.

- 11 Međutim, iz osnove presude kojom se predmet vraća na ponovno suđenje proizlazi da se postavljeni problem tumačenja ne odnosi samo na državljanstvo majke, nego i na državljanstvo djece.
- 12 U pogledu toga valja primijetiti da pravila jednakog postupanja, utvrđena člankom 3. stavkom 1. Uredbe brane ne samo očite diskriminacije, utemeljene na državljanstvu korisnika sustava socijalne sigurnosti, nego i sve prikrivene oblike diskriminacije koji, primjenom drugih kriterija razlikovanja, zapravo dovode do istog rezultata.
- 13 Uvjet povezan s državljanstvom djece, poput uvjeta koji postavlja primjenjivo francusko zakonodavstvo, zapravo može dovesti do toga da majka sa stranim državljanstvom može samo iznimno uživati naknadu. Bit će između ostalog u nepovoljnijem položaju u odnosu na majke koje su državljanke države boravišta kad državljanstvo djece u načelu ovisi o državljanstvu roditelja prema zakonodavstvima zemlje podrijetla i zemlje boravišta, kao što je u pogledu ovoga slučaj s talijanskim i francuskim zakonodavstvima.
- 14 Stoga, uvjet koji se odnosi na državljanstvo djece treba smatrati neizravnom diskriminacijom, osim ako je opravdan objektivnim razlikama.
- 15 Takvo opravdanje ne može se temeljiti na činjenici koju navodi Fond, da naknada za majke s djecom ima za cilj pogodovati natalitetu u Francuskoj. Prvo, Žalbeni sud, jedini nadležan za tumačenje francuskog zakonodavstva u ovom postupku, kvalificirao je naknadu za majke s djecom kao davanje za slučaj starosti nedoprinosnog karaktera; drugo, Uredba br. 1408/71, između sustava socijalne sigurnosti na koje se primjenjuje, ne čini razliku ovisno o tome imaju li ti sustavi ciljeve demografske politike ili ne.
- 16 Budući da je riječ o davanju za slučaj starosti, uvjet koji se odnosi na državljanstvo djece ne može se smatrati pravilom kojim se teži spriječiti preklapanje sličnih naknada na temelju zakonodavstva različitih država članica. Ako se javi takav problem, za njega se rješenje mora naći u okviru pravnih propisa Zajednice, prema kriterijima koji su obično primjenjivi u takvim slučajevima.
- 17 Drugi argumenti kojima bi se dokazalo da je uvjet državljanstva djece utemeljen na objektivnoj razlici nisu izneseni pred Sudom. Iz toga valja zaključiti da sporni uvjet čini neizravnu diskriminaciju između državljana država članica koji podliježu sustavima socijalne sigurnosti obuhvaćenima Uredbom br. 1408/71.
- 18 U tim uvjetima ne treba razmatrati tumačenje članka 3. stavka 3. Uredbe koja cilja na proširenje pogodnosti iz odredaba ugovora o socijalnoj sigurnosti sklopljenih između država članica na osobe na koje se Uredba primjenjuje.
- 19 Shodno tome, Žalbenom sudu treba odgovoriti da članak 2. stavak 1., članak 3. stavak 1. te članak 4. stavak 1. točka (c) i stavak 2. Uredbe br. 1408/71 treba tumačiti na način da dodjela davanja za slučaj starosti nedoprinosnog karaktera majkama s djecom ne može biti uvjetovana ni državljanstvom majke korisnice ni državljanstvom njezine djece, sve dok je riječ o državljanstvu neke od država članica.

Troškovi

- 20 Troškovi talijanske vlade i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred nacionalnim sudom, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

SUD,

kao odgovor na pitanje koje mu je Žalbeni sud u Douaiju uputio odlukom od 10. listopada 1978., odlučuje:

Članak 2. stavak 1., članak 3. stavak 1. te članak 4. stavak 1. točku (c) i stavak 2. Uredbe br. 1408/71 treba tumačiti na način da dodjela davanja za slučaj starosti nedoprinosnog karaktera majkama s djecom ne može biti uvjetovana ni državljanstvom majke korisnice ni državljanstvom njezine djece, sve dok je riječ o državljanstvu neke od država članica.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgju 12. srpnja 1979.

[Potpisi]